Ч. 15. Należytość pocztową zapłacono ryczałtem Львів, 15. квітня 1928. Почтову належитість заплачено гуртом Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адм.:
„ПРАВДА"
Львів, вулиця Льва Сапіги ч. 26, 1. пов.

Грошеві посилки: почт. скрит. ч. 537.

Поодиноке число коштує 20 сотиків

ПЕРЕДПЛАТА

В КРАЮ:
Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чвертьрічно 2 з 50 сот. Місячно 1 зол

ЗА КОРДОНОМ:
Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість

Христос воскрес!

І ми воскреснемо!

Христос Воскрес!

Розколисалися великодні дзвони. Попід залиті блеском весняного сонця небеса несеться радісна звучна пісня дзвонів про Світле Воскресення, про побіду над смертю, над зловіщими лихими силами, що вбивають життя.

Христос Воскрес! Радіють небеса, радіє промінням сонця збуджена земля, радіє вся природа. Радісним шумом шумлять потічки зірвавши ледяні окови, нестримно мчать до своєї мети: до безмежного океану, щоб розплистися в його водах. Неначе вказують нашій душі на її послідну ціль, на Океан Вічности, до якого вона вплине, покинувши русло земської долини.

Поля й луги недавно ще мертві, вкриті смертним покривалом зими — сьогодня вкриті травою, прибрані первісночками голосять побіду життя над смертю, співають радісну пісню Воскресення.

Благодійний подих весни розсіяв буйно врожайне зерно нового життя.

Вістун весни — яснопромінне сонце зливає на землю струї благодійного тепла, голосить світови обильність струй Божої Любови.

А понад осяяного сонцем землею, понад шумлячими водами весняних потоків, понад цвітистими левадами, зелеными лугами лунає чарівна пісня великодних дзвонів про Того що Смертю Свойого Нсв. Тіла відніс побіду над смертю людських душ — гріхом, і побідивши смерть воскрес, щоб нанова відкрити людям дорогу життя.

Могутнім гомоном лунають нині великодні дзвони, воскресним співом гомонять церкви.

Христос воскрес, — співаємо ми нині. Але чи справді, ми, куплені ціною крови Бога живого, щирим серцем, з глибини душі співаємо цю пісню Воскресення?

Чи приняли ми з безмірною вдякою у наші серця Проміння Божої Ласки розсіяне щедрою рукою Воскресшого Спасителя? Чи стежка нашого життя, на якій суєтимося серед безлічі трудів і гірких зусиль — веде нас справді на осяяну Сонцем Божої Любови Дорогу Життя?

Чи ясне сонце весняне, що стопило леди хрустальних ручаїв, чи стопило воно й ті леди ненависти, незгоди, гордости, самолюбства, злої волі, які смертними оковами скували наші серця?

Чи всі ті лихі сили, що опутали наші душі ще й далі держать нас в неволі князя тьми, що з гори Єрусалиму спокушував Сина Чоловічого?

Христос воскрес — гомонять великодні дзвони й крицевим голосом своїм завзивають нас відкрити серця наші Божому Світлу, щоб від нього стаяли леди, сповиваючі наші душі.

Нехайже той могутний звук великодних дзвонів голосить нам моральне воскресення кождого з нас і усеї Нашої Неньки України. Нехайже він кріпить Її віру в Воскресення й звіщає близький день світлої побіди.

Церква Божого Гробу в Єрусалимі.

I. Перші початки.

Почитання живоносного Божого Гробу почалося вже у велику пятницю. Мати Божа, св. Евангелист Йоан і Мироносиці були при гробі, там жаліли й плакали над помершим Спаситем. А у воскресну неділю враз з Йоаном і Петром тішилися побідою воскресення. Длятого нема сумніву, що зараз перші християне з великою почестю відносилися до цего так святого і памятного місця.

Коли поганський цісар Гадріян 130. року по Христі прибув до Палестини, місто Єрусалим по страшних жидівських війнах находилося в повній руїні. Гадріян казав вправді відбудувати місто, але щоби затерти всякий слід, назвав його латинською назвою „Елія Капітоліна". А на наругу християнам і Голгофту і Божий Гріб присипано землею та для більшого збещещення поставлено на св. місцях поганську святиню розпустній богині Венері. І як раз тим збещещенням зазначено безсумнівно місце Божого Гробу.

II. Будова цісаря Константина.

В 313. році цісар Константин Великий заявився отверто за християнством, і сейчас по першим вселенськім соборі в Нікеї приказав на памятку двайцятьліття свого пановання (326 р.) так звеличати св. м'сце Христового Воскресення, щоби воно прославлене було по цілому світови.

Тодішний Єрусалимський епископ

Во істину воскрес!

(о. С. К.). Ісус Христос кількакратно заявив, що є приобіцяним Спасителем, що є Сином Божим, рівним Богу Вітцю. Ті свої твердження доказав Він пророцтвами і численними чудами. Але заслілена Висока Рада жидівська — не хотячи виректися ложних поглядів про Месію, царя земського, котрий мав жидівський нарід спасти від дочасної неволі поган,—видала на Ісуса присуд смерти. Як рацію сего присуду спершу подавала перед Римлянами причини політичні; приперта однак до муру питаннями римського намісника, отверто заявила, що Ісус „по жидівському закону мусить умерти, бо зробив себе Сином Божим". (Йоан 19,7). А коли Пилат мимо того старався Ісуса увільнити, то Юдеї загрозили йому доносом до цісаря, що попирає сего, котрий як Месія хоче бути зараз царем юдейським. Щойно під сими погрозами видав Пилат жидам Ісуса на хрестну смерть.

Умираючи на Хресті, закликав Ісус великим голосом: „Отче, в руки Твої передаю духа мого. І се сказавши, умер". (Лук. 23,46).

Якшо Христос був правдивим Сином Божим, за якого себе подавав, Бог не міг мовчати. Воскресення Христове було сею торжественною відповідю, тим незбитим свідоцтвом, котре Небесний Отець видав про післанництво Ісуса Христа; було найвисшим потвердженям, що Ісус є Сином Божим, рівним Богу Вітцю.

Так сей факт розуміли раньше, так на нього дивляться нині усі віруючі християни і невіруючі т. зв. раціоналісти. Сі послідні знають добре, що Христове воскресення є не тілько одною з догм християнської віри—на чім їм вкінці дуже мало залежить — але що є заразом досадничим потвердженям божества християнізму і вистарчаючою причиною, котра категорично домагається, щоби Христову науку узнати за Божу, а основану Ним Церкву за товариство характером надприродним.

Тому, що на се ніяк пристати не хочуть, проте не позістає їм ніщо ин шого, як Христове воскресення відкинути. І длятого отсему історичному фактови виповіджено завзяту боротьбу вже в перших початках християнства.

І нема вже майже оружжя, якогоб не ужито, або лиш сю зненавиджену, а для многих страшну правду зівсім затемнити, підкопати, опозорити.

На потвердження факту воскресення маємо так велику скількість доказів і свідоцтв, історично певних, що потрібне обговорювання їх усіх занялоби чимало часу. Тому помину численні докази, подані в Євангеліях, а обмежуся тільки до одніського свідоцтва, на котрого автентичність історичну годяться усі, навіть раціоналісти. Є ним свідоцтво апостола Павла, котре як писаний документ є найстарше, а в ряді апостольських письм хронольогічно перше. В першім своїм посланню до Коринтян, написанім около 55 р. по Хр., отже яких 20 літ по смерти Христа, апостол Павло покликується на свої науки, голошені кілька літ раньше Коринтянам, а котрі переняв від апостолів, коли 35 р. по Христі приймав християнство, отже ледви кілька літ по смерти Христа. Сей вельми інтересний, а премногоцінний документ ось який:

„Я пригадую вам, брати, Євангелія, котре я вам голосив, котре ви й приняли, в котрім і стоїте, через котре й спасетеся, коли так його держитеся, як я вам голосив, інакше ви надармо увірували. Бо я вам найперш передав, що й приняв, що Христос умер за наші гріхи по Писанням, і що був похоронений, і що воскрес третього дня по Писанням, і що явився Кифі, а відтак дванайцятьом, відтак явився більш як пятьсот братам разом, з котрих многі жиють досі, инші-ж уснули. Відтак явився Якови, відтак усім апостолам. На остаток же всіх, наче недородкови, явився і мені. Бо я найменший з апостолів, котрий недостойний зватись апостолом, бо я переслідував церкву Божу. Ласкою-ж Божою я є тим, чим є, і ласка його не була в мені марна, а більш, як вони всі, я працював, та не я, а ласка Божа зі мною. Бо чи я, чи вони, так проповідаємо, і так ви увірували.

Колиж про Христа проповідується,

Макарій на приказ цісаря занявся будовою прегарної церкви, котру укінчено 335 року і названо її „Анастазіс“ — по нашому „Воскресення“. Церква була дуже величава й мала пять ковчегів. Стіни виложені були дуже цінним ріжноманітним мармором, дах сіяв від золота а долівка пишалася мозаїкою пречудної роботи.

Місце самого розпяття — Голгофта — не була обнята церквою, але стояла отверто на полудневій стороні церкви.

III. Спалення Церкви і її віднова за часів хрестоносних походів.

Не довго тішилися християне величавою будовою першого християнського цісаря Константина Великого. Прийшли перські війни і перський цісар Хозрій II. 614 року заняв Єрусалим. Тоді вирізав він багато християн, инших, між ними і єрусалимського патріярха Захарію, забрав у неволю, а жиди, котрі з ненависти до Риму у великім числі затягнулися до перського війська, спалили і зруйнували прекрасну церкву Воскресення.

Вправді заступник полоненого патріярха Модест зараз 616 року взявся до відбудови церкви Божого Гробу, але що не мав вже тоді відповідних засобів, і поставив на місце попередньої величавої церкви, чотири малі.

Але й тим церквам не довелося довго остояти. Ледви що поконано Перзів, як по цілім християнськім світі рознеслася жахлива вістка, що Єрусалим попав в руки Магометан. Справді каліф Омар полишив на разі християн і їхні церкви в спокою, але коли до панування прийшло фанатичне племя фатімів, так сейчас настало велике переслідуван-ня християн і церкви, котрі на св. місцях Голгофти і Божого Гробу збудував патріярх Модест, зрівнано зі землею.

І таке запустіння тревало до часів,

Церква Божого Гробу в Єрусалимі.

коли на зазив Папів Григорія VII, Віктора III, а особливо Урбана II, християнське лицарство вибралося на хрестоносний похід визволяти святу землю зпід панування Музулман. Літом 1099 року дня 15. липня увійшли побідні хрестоносні війська до Єрусалиму.

Хрестоносці, можна сказати, покрили св. землю прегарними церквами. Між иншим відбудували вони також церкву Божого Гробу, котра своєю будовою обнимала не тілько Божий Гріб, але і Голгофту. Ту будову викінчено 1180 р. а її модель вироблений з оливного дерева і викладаний перловою масою, можна ще тепер оглядати в музеальних збірках в ратуші в Авгсбургу.

IV. Нинішна Церква Божого Гробу.

Церква хрестоносців перетревала до 18. жовтня 1808 р. Того дня не знати з якої причини, чи случайно, чи зі злоби схизматиків, повстав в церкві огонь і спалив її цілковито. Остали тільки мури. Знова забралися до відбудови й віднови так дорогої для кождого християнина Церкви Божого Гробу. Будову цеї останньої, до нині істнуючої церкви довершено щойно 1867 р.

Обіймає вона подібно як за хрестоносців Голгофту і Божий Гріб. По самій середині під головною копулою находиться „каплиця Воскресення“. Зі східної сторони є низький вхід до т. зв. „каплиці Ангелів“. По середині на підставі стоїть білим мармором убраний камінь, котрий називають „ангельським каменем“. З цеї каплиці досить низькими дверми входиться до другої каплиці, освіченої 43 дуже дорогими лямпами. І там є живоносний Христовий Гріб. Камінь, на котрім лежало Пресв. Христове Тіло, тепер прикрите марморовими таблицями, находиться по правій стороні при вході. Кождого дня відправляють там богослуженя: Францішкани, відтак православні Греки і Арменці.

що воскрес з мертвих, як деякі між вами говорять, що нема воскресення мертвих? Колиж нема воскресення мертвих, то й Христос не воскрес. А коли Христос не воскрес, тоді марне наше проповіданне, марна й наша віра. А являємося також ложними свідками Божими, бо ми свідчили проти Бога, що воскресив Христа, котрого не воскресив, коли мертві не воскресають. Бо коли мертві не воскресають, то й Христос не воскрес. А коли Христос не воскрес, марна ваша віра, бо ви ще в ваших гріхах. Отже й ті, що уснули в Христі, погибли. Коли тільки в сім життю надіємося на Христа, ми найнещасливійші зі всіх людий. Тепер же Христос воскрес з мертвих, первісток між помершими“.

Наведений виімок сего послання стверджує нам чимало дуже важних правд. Однак провідною його думкою є, що належито зрозумілий факт Христового воскресення дає християнам певність, що і вони воскреснуть.

Се є провідна і основна гадка цілого уступу, в котрім апостол Павло принагідно також пригадує незбиті свідоцтва Христового воскресення. Отже найсампеWhile перед стверджує, що Христос справді умер, відтак, що Його тіло було зложене до гробу, потім, що третього дня воскрес, вкінці, що сей воскресший Христос показався живий цілому рядови свідків, почавши від св. Петра і Апостолів, а скінчивша на Павлі, котрому показався під Дамаском, де завзятого неприятеля і гонителя замінив в свого ученика і апостола. Многі з тих свідків, котрим Христос по своїм воскресенню явився, жиють — як говорить св. Павло — досі; могуть отже потвердити правдивість його слів, правдивість факту воскресення Христового. Згадуючи о появах Христа по Його воскресенню, св. Павло обмежується до найважнійших шістьох; о кількох инших згадують також Євангелія; а цей факт потверджує надто загально св Лука в Діяніях Апостолів, кажучи: „Після своїх страждань у многих ознаках являвся Ісус апостолам живим, через сорок днів показуючись їм і говорячи про царство Боже“. (Діян. Ап. 1, 3).

Сей факт воскресення проповідали апостоли неустрашимо не тільки перед жидівським народом і поганами, але також перед самою радою священиків. А рада не важилася заперечити цего факту, тільки заборонила їм, щоби більш не розголошували і взагалі не проповідали в імя Ісуса.

Супроти тих ясних свідоцтв історичних раціоналісти останніх літ не твердять уже, будьто апостоли вигумали історію о воскресенню, але підтримують іще, що всі вони впали жертвою самообману — галюцинації вже то під впливом любови і туги за Ісусом, або внаслідок потрясення нервового, котрі викликали у них переживання при Його смерти. Галюцинації мав підпасти перший св. Петро, а по нім спровола инші апостоли і ученики. В тім стані галюцинації мали бачити вони постать Христа, з Ним розмавляли, його дотикалися і так поволи утвердилися взаїмно в переконанню, що Учитель їх жиє. Ця теорія привиду є недорічною ізза своєї фантастичности, бо неоперта вона на ніякім тексті та на ніякім документі історичнім. Зовсім не перечу, що привиди є можливі, але у кого? У людий хоробливих, котрі заєдно думають про дану особу або річ і митгю бажають її побачити. Такими однак апостоли не були, ані також сих пятьсот братів, тим менче уся первісна громада християнська!

Ті, що підпадають галюцинаціям, в дійсности своїх візій ніколи не сумніваються. Вони бачать пожаданий предмет — особу або річ — і ніколи над ним не розумують. Невжеж так поступали апостоли, або навіть ці невісти, котрі бачили воскресшого Спасителя? Зовсім ні! Марія Магдалина і її товаришки про воскресення навіть не думали; вони хотіли лише помазати бездушне тіло свойого Учителя. А коли його в гробі не знайшли, припускають, що хтось його переніс або укрaв. Колиж апостоли почули, що Божий гріб порожний та що Христос явився Марії Магдалині, то вони вважають се за бабські сплетні і вістям сим не дають віри, тому йдуть самі переконатися. А коли десять апостолів, поба-

Також кождого дня о год. 4. по полудни відбувається під проводом ОО. Францішканів торжественний похід по св. місцях. Багато побожних прочан бере участь в такій процесії з запале ними свічками, котрі відтак забирають зі собою до вітчини, та заховують як особлившу потіху на годину смерти.

Воскресні дзвони.

Дзвони, радости дзвони!
Скрізь ллються тони
До небес...
Голосять дзвони в перегони
Чудо чудес
Від дому до дому
Світови всьому:
Христос воскрес!

Злоті проміні ринуть
По небі синім
(Втік мороз!)
Й тепло в зелені вже долини
Й у срібло рос —
А птичка, струмочок,
Синій дзвіночок:
Воскрес Христос!

Серця вірні Христови
У день обнови
До небес:
„Обнови, Боже, дай в любови!"
Чудо чудес
Сердець ніжні тони,
Дзвони над дзвони:
Христос воскрес!

Разом серця в злагоді
Дзвони в народі
І в принос:
„Народе, згоди у негоді,
Любови рос.
І знов прийде доля,
Знов верне воля —
Воскрес Христос!"

Дзвони, радости дзвони!
Скрізь ллються тони
До небес...
Голосять дзвони в перегони
Чудо чудес
Від дому до дому
Світови всьому:
Христос воскрес!

Я. Вільшенко.

Про церковні дзвони.

Скликування людий на спільні богослуження відповідними до цего пририядами має свій початок вже в часах Мойсея, який на приказ Божий установив постійне приношення жертви перед кивотом завіта, та приказав, щоби священики срібними трубами скликували нарід до участи в жертві.

В перших часах християнства скли кувано в рних на богослужёння вдаря ючи одною дошкою об другу, або вда ряючи деревляним молотком у висушену дошку. На памятку цего маємо ще де ревляні калатала, яких уживається при богослуженню в Страснім тижні.

В єрусалимському храмі, ще за часів Соломона уживано малих дзвіночків, щоби давати людям у передсінку знак, що священик вже довершив кадильної жертви.

Великі дзвони завів до ужитку щойно в 400. році епископ Павлинус із Кампанії, в Італії. Папа Севастіян в 604. році рішив, щоби дзвоненням сповіщати про всякі богослужения.

Хрещення дзвонів знане було вже за часів Карла Великого в 797. р., а Папа Йоан III. в 965. р. завів обовязкове хрещення дзвонів і оголосив, що як не годиться уживати непосвяченого, нехрещеного дзвона до святих цілий, так і посвяченого дзвона не годиться уживати до річий світських. Прм. не вільно дзвонити в посвячені дзвони, щоби скликувати нарід на яку забаву, до театру, або на яку політичну параду.

Про вживання дзвонів виключно до святих цілий, свідчать написи на старих дзвонах, які переховуються до нині як памятки:

„Живих скликую, плачу по померших, громи й бурі розганяю".

В 1563. р. був у Москві найбільший дзвін, що важив 440 сотнарів. Саме його серце важило 100 сотнарів. Дзвін цей розбився в 1701 р., коли впав з вежі в часі пожежі церкви. В р. 1711 вилито в Відні з турецьких гармат дзвін, що важить 368 сотнарів. Дзвін сей висить на вежі церкви св. Стефана.

В нас у Галичині було перед війною много старинних дзвонів. Та в часі воєнного лихоліття забрали їх мадяри та москалі.

У Львові, в церкві св. Успення, заховався до нині величезний памятковий дзвін „Кирило", який остоявся перед грабіжницькою рукою.

Не забуваймо на давний гарний звичай зложити з нагоди Воскресення даток як дар на „писанку" для „Рідної Школи". Кожний Українець(ка), кожна українська установа виповнить як слід свій обовязок і перешле датки на адресу: „Рідна Школа" Львів, Ринок 10 зі зазначенням „писанка".

чивши Господа, далося вкінці про Його воскресення переконати, то неприсутній там Тома говорить: „Коли не побачу на Його руках знаків від цвяхів і не вложу свого пальця в рани від цвяхів і не вложу своєї руки в його бік, не повірю". (Йоан. 20, 25). Так упертими були апостоли в принятті сеї вісти про світле воскресення, хоча Христос запевни їх про те ще перед своєю смертю. Щобільше, навіть потім, коли вже раз увірили в те воскресеннє, то ще й тоді за кождим разом — коли лиш їм Христос являвся — деякі з них радісно здивовані сумніваються, чи се справді В н, чи може тільки Його духа бачать. (Лук. 24 37—40). Деж тут легковірн сть? Деж тут може бути бесіда про якунебудь склонність до галюцинації чи візії, коли апостоли на кождім кроці сумніваються, а всяку гадку про живучого Ісуса віддалюють. Бо як пише св. Йоан: „ученики ще не знали Писання, що Він має з мертвих воскреснути". (Йоан 20, 9).

Апостоли і ученики не тільки бачать Господа, але дотикаються Його тіла, їлять з Ним разом, пють і розмовляють. Се вже не якась візія субєктивна, фікція, або щось обєктивного, предметового; се баченнє і дослідженнє чогось, що дійсне, правдиве, реальне. Так отже пусті твердження приклонників теорії візіоністичної не є згідні з історичними жерелами сих часів.

Крім сего не є вони можливі ані правдоподібні зі становища психольогії. Апостоли були людьми боязливими, котрі опустили Христа й втекли від Нього лиш на сам вид війська. По Христовім воскресенню се люди зовсім відмінні: непохитні, неустрашимі та відважні навіть в обличу смерти. Перед воскресенням се люди непросвічені необізнані з св. Писаннєм—по воскресенню сі прості рибаки викладають найгруднійші уступи св. Писання не тільки перед непроглядними товпами, але і перед світом ученим та перед представниками Високої Ради.

Мусіла отже по смерти Христовій зайти якась надзвичайна подія, котра в них сю зміну довершила. Сего візія суб єктивна ніяк доказати не зумілаб: за нею апостоли не булиб готові зносити переслідування та понести мученичу смерть. Сею подією, котра довершила в простих рибаках так чудову переміну, було —як самі визнають—воскресеннє Христа і Його приказ: „Ідіть отже, навчайте всі народи... І се я з вами по всі дні, до кінця віків". (Мат. 28, 19—20).

Наше розумованнє просте: сучасні жерела, котрих достовірність не улягає найменшому сумнівови, подають, що Ісус Христос розпятий дійсно умер в пятницю, що був похоронений в осібнім новім гробі, що третього дня від смерти, себто в неділю, знайдено Його гріб порожний, що після сего Христос чимало разів являвся апостолам і ученикам, з ними їв, приставав, розмавляв їх ганив, картав і поучав та позваляв їм себе дотикати, — вкінці сам виразно заявив, що для спасення людського роду потрібні були Його смерть і воскресеннє. (Лук 24, 26).

З усіх сих даних кождий може і повинен заключити:

Христос во істину воскрес!

Заключеннє се певне і стисло льогічне. На ньому, як на кріпкій підвалині, опирається ціле християнство, з ним треває і упадає уся наша віра, як се ясно підчеркнув апостол народів св. Павло. Якщо Христос воскрес, то через своє воскресення дав нам послідний а певний доказ, що — як сам твердив — є Сином Божим. Бо тільки Бог може власною силою воскреснути. А якщо Христос є дійсно Богом — за що себе подавав — то і Його наука є правдиво Божою, отже і Церква, що її Христос основував, є інституцією Божою, опертою на повазі самого Бога.

Найважнійшою і найпевнійшою печатю, яку сам Небесний Отець наложив науці, діяльности та характерови Божого Сина, є Христове воскресення. Тому св. Павло в однім своїм посланню міг написати: „Коли твоїми устами визнаватимеш Господа Ісуса і віритим ш у твоїм серці, що Бог підняв його з мертвих, спасешся". (Рим. 10, 9).

Христос Воскрес!

В радіснім і торжественнім дні Христового Воскресення, в дні побіди життя над смертю, серця всіх людий гомонять одним почуванням надії й віри в Життя, в побіду добра над злом. Висказом цього радісного почування є наші великодні желання, які складаємо собі взаїмно.

В тому дні й наша Редакція прилучується до желань, які читачі й прихильники нашого часопису складатимуть собі при святочній трапезі.

Желаємо Вам усім, дорогі Читачі, желаємо цілому нашому українському Народови, щоби заяснїла нам краща доля, щоб любов і згода зеднала нас в одну родину, щоби дорогій Батьківщині нашій засвітав скоро воскресний день Волі.

Редакція „Правди".

Де знаходиться хрест, на якім умер Спаситель світа?

(о. С. К.). Св. Олена, коли віднайшла св. хрест 327 р., на якім умер Спаситель світа, поділила його на дві части: більшу веліла оправити в срібло і полишила в Єрусалимі, де здвигнула величаву базиліку св. Гробу Господнього; меншу частину враз із цвяхами і терням післала до Риму. Туди післала й марморові сходи, що по них Спаситель мав ступати до Пилата. Коли побожна цісарева повернула з Палестини, склонила свойого сина Константина Великого, що він в Римі на місці, де стояла цісарська Сессоріянська палата, недалеко Лятерану, вибудував на поміщення цих памяток церкву св. Хреста Єрусалимського („Santa Croce in Gerusalemme") Цю церкву посвятив папа Сильвестер.

По лівій стороні головного престола сеї базиліки є двері до захристії, через котру переходимо до каплички, де переховуються: три великі кусні дерева св. Хреста; один цвях, котрим була прибита рука Спасителя до хреста; дві довгі, гострі колючки з терневого вінця; напись, яка була уміщена на хресті в трьох мовах; палець св. Томи, що ним діткнувся він пробитого боку Христового і поперечниця хреста доброго розбійника.

Коли ми на усе те глядимося, здається нам, якби ми були на самій Голгофті при муках Спасителя. Так тут усе мимохіть дїлає на чоловіка, що в найбільшім скупленню духа, розважаючи страсти Христові, виходимо з сеї святині, яка містить в собі стільки премноцінних памяток.

Чому жайворонок злітає так високо?

(Легенда)

Як воскрес Христос із гробу, то птички усі зраділи, що в часі страдань Христових з болю й жалю аж зніміли. И понеслася радість ясна степом, полем, гаєм, лугом „Вже воскрес Христос із гробу" щебетали птиці кругом, „Гей, летімо всі до Нього, щоби близько Нього бути, Його видом, щоб радіти, що хвилини, що мінути!".

То така любов велика у серцях була маленьких, що ледви чи більша буде у діток любов до неньки...

Аж Господь птичкам раз каже: „До Вітця я вже вертаю!" „За Тобою, Христе Боже, до небесного віраю ми полинемо всі разом!" — птиці враз защебетали. Як Господь взноситься в небо, з ним і птиці вилітали.

Кругом Спаса Христа вються так високо, так високо, понад хмари, понад сині, що не сягне людське око. Та вже сили опускають, слабнуть, слабнуть бистрі крила, тай паде вже на долину одна й друга птичка мила. Вже й орел той бистрокрилий теж летіти вже не в силі, крила сили опустили тай упав він верхи скелі. Лиш маліський жайворонок не кидає Христа Бога, любов сили доливає, хоч безмежна ще дорога. Так долинули до сонця, птичку блеск разить у очі, жара крила осмалила, та летіти дальше хоче ще маленький жайворонок. Та дарма, без крил не злине і мов грудочка сіренька, що хлопя її підкине, паде птичка на гріб Божий. Хоч зівсім вже ослабіла, співом Бога величала понад хмари, вище сонця птички пісонька лунала.

За любов таку велику у маленькім серці птички наш Господь влив тільку силу в її крильця невеличкі, що з вірлом ураз ширяє жайворонок понад хмари, і з над хмар в чудесну весну розливає співу чари.

Я. Вільшенко

Дві хвилі вистане

(Правдива подія зі Совітської Росії.)

На провідну неділю 1921. року в просторій салі перворядної друкарні в Петрограді відбувався відчит на протирелігійну тему. Численн слухачі, переважно робітники ждали його початку. Молоденький референт виголосив скоро і з переконанням, наче накручений самограй вступну промову, однак пізнати було, що

Єрусалим у великодному одязі.

Що Різдво для Вифлеєма, це Великдень для Єрусалима. Уже перед Страсним Тижнем відбуваються в Єрусалимі та в його околиці деякі торжества. А ввесь Страсний Тиждень майдан перед церквою Божого Гробу подобає на ярмарок та на зборище всіх народів. Арабські крамарі великим криком захвалюють свій крам, рікні памятки. І продавці печива, солодощів та лімонад перекрикуються на взаводи. Латинські, грецькі, єгипетські, абісинські й інші священики, черниці й черці оживляють ураз із прочанами та з подорожниками церковний майдан. Араби, єгиптяни, мароканці, бедуїни, абісинці, вірмени, москалі, сирійці, черкеси, жиди, магометани, европейці, турки й представники інших рас і вір метушаться тамечки. Пестра, мальована картина. Між цим заграничні конзулі в повному одногрою, чужинецькі епископи, фотографи й кінематоґрафісти.

Також і в нутрі просторого собору Божого Гробу панує рухливе, дивне европейцеві життя. При церкві є чимало каплиць, ніш-печер і вівтарів, що є власністю найріжніших християнських релігійних громад. Перед каплицею схизматицьких сирійських яковитів запрохує чернець прохожих оглянути каплицю. Попід стіни лежать масами араби й арабки на землі, між ними очевидно чимало магометан, що вживають церкви Божого Гробу, як захисту, з фезом чи турбаном на голові. Бо зі зниманням накриття голови в церкві не можуть араби так само освоїтися, як ми зі скиданням обуви в мошеях. Ці люде поводилися так, якби були дома: сміялися, базікали, позіхали голосно, заїцали хліб і овочі, кусали горіхи, плювали на церковну доліжку й спали та храпіли, простягнені на землі як довгі. Також і прошаки виводили свої жалі. Матері кормили безцеремонно крикливих дітей. Я ледви чи дивувався, колиб ці неперебірчиві араби навіть курили в Божому домі. Ці дивні церковні обставини спричинила вільна й розгульна вдача східних народів.

Католицькі свята від Цвітної неділі до Великодня відбуваються в соборі св. Гробу на просторі між св. Гробом і т. зв. католіконом, що призначений латинянам. Тоді палає в нутрі собору каплиця Божого Гробу, що криє в собі св. Гріб, величним освітленням. Напроти є престол єрусалимського латинського патріярха. На ньому засідає або він або якийсь чужосторонній князь Церкви. Перед каплицею Божого Гробу будують вівтар, що кругом нього уставляються священики й церковний хор. Вівтар освічують величанські свічки, товстезні як коминові рури. Сама каплиця св. Гробу в страсний тиждень для відвидин світських людей здебільша замкнена, щоб не перепиняти священикам у безперервних службах біля св. Гробу. У Великий Четвер у німецькій католицькій церкві Діви Марії на горі Сіоні відбуває ігумен тамошніх Венедиктинів обмивання ніг дванацятьом арабським старцям. Також у церкві св. Гробу миє патріярх ноги дванацятьом священикам і світським.

Торжество в Ґетсеманському саду.

Перед воротами святого міста в Ґетсеманському саду в тамошній новій каплиці й у „печері смертної трівоги", що лежить напроти, відбувається своєрідне, чарівне торжество. Коли я коло 8. години вечером зійшов воротами св. Стефана на Йосафатову долину, станув я мов прикований. Який настр евий спів нісся там долі з Ґетсеманії на гору в Єрусалим! І яким ясним сріблом та як лагідно освічував місяць Йосафатову долину, Оливну гору й принадну Ґетсеманію! Як казочно блистів білозелений килим гір, вичарований весною, в місячному сяєві!

Я підходив близче до співу. Увійшов я в чарівний сад — Ґетсеманію. Співаки й співачки були американці

сам не розумів гаразд деяких вчених слів, які вплітав у свою промову так, як то кажуть: ні пришити, ні прилатати. З його бесіди виходило, що всі релігії — це ложна видумка священиків і царів, витвір економічного рабства. Бесідник обіцював, що майбутня всесвітня революція вже незабаром знищить релігію — цей усипляючий народи опій. Казав, що Христа не було ніколи та що будити сьогодні давні перекази про Нього — нашо не придається; що все те, що в уяві вимріяли собі народи про Христа — те сповнив у дійсности Ленін.

При кінці відчиту референт щераз коротко зібрав все те над чим широко розводився, та пояснював вже не так дуже по „вченому", як передше, а більше з „проста" щоб усякому було ясно, мов на лопаті. Щось так як за небіжки Австрії фрайтер обяснював рекрутам „Кірхпараду"; мовляв: „Кірхпараде, це є, дурний рекруте, Кірхпараде".

— „Так ось, товариші", говорив референт, „ціле людство замість попівського Великодня святкуватиме незабаром безбожницький великдень, революційний великдень. Цего вже незабаром довершить пролетарська сила".

На салі денеде далися чути несмілі оплески й замовкли. Предсідникови видалася пануюча на салі тишина проявом прихильного враження з відчиту. Тяжко було пізнати, що думають слухачі. На лицях деяких робітників появилася хитра непривітна насмішка, инші були сумні.

„— Пропонирується, товариші, щоб кождий хто схоче забрати в дискусії голос, отже ще є віруючий, висказав свою думку".

— „Чи позволите мені говорити?" — питає з найдальших рядів старенький з блідим, змарнілим лицем, священик. Між слухачами счиняється рух. Всі обертаються й живо щось розмовляють зі собою. Через хвилю панує в салі несупокійне вижидання.

— „Канєчно, таваріщ, ходіть ось тут на підвисшення" — відповідає вічливо предсідник. — „ Але прошу вас, не відбігайте від теми й не говоріть довше ніж 10 хвиль".

— „О, мені й дві хвилини вистане!"

— „Так прошу, будь ласка", — всміхається вічливо предсідник.

Священик виходить поважно на підвищення, кланяється слухачам і каже спокійно і з переконанням:

— „Христос воскрес!"

— "Во істину воскрес! лунає громом відповідь із грудий усіх майже слухачів. Священик звертається ще на право й ліво і повторяє свій великодний привіт а слухачі за кождим разом радісно відповідають згідним хором.

— „Я вже сказав усе", заявляє священик предсідникови й вертає спокійно назад на своє місце, а підчас того ціла президія сидить крайно збентежена ні в цих ні в тих.

Ще хвилинку царить серед слухачів тишина. Нараз ціла саля вибухає грімкими, не втихаючими оплесками.

Чому Великдень є святом подвижним?

Празник Христового Воскресення святкував спершу весь християнський світ рівночасно з жидівським святом пасхи, т. зн. в дни повні весняного місяця жидівського Нізана. Щоби це уникнути, Собор Нікейський в 325. р. установив правила, після яких Великодні Свята не можуть випасти разом із жидівською пасхою.

Собор рішив, що Празник Воскресення належить святкувати в першу неділю по весняній повні, місяця це є по повні, яка припаде по весняним зрівнанню дня з нічю, а дату цього зрівнання належало покласти на день 21. марта, в котрім 325. року дійсно це весняне зрівнання наступило.

Рішення Нікейського Собору приняв весь християнський світ. Одначе знаємо, що ми, в східному обряді, Великдень обходимо в иншому часі, ніж обходять його вірні західного обряду. Звідки ця ріжниця?

Не є її причиною ріжниця між календарем юліянським, після якого ми обходимо наші свята — а календарем григоріянським, західним, бо ця ріжниця є постійна і зміняється що 400 літ лише о один день.

Причина цеї ріжниці лежить у неоднаковім обчислюванню першої весняної повні, ізза браку точних научних средств у тодішних часах. Також ізза великого віддалення Візантії, Александрії й Риму, ті, що в тих містах обчисляли тую повню не могли порозумітися зі собою та порівнати, чи устійнити свої обчислення.

І так на Сході принявся инший пасхальний круг, а инший на далекім Заході.

Церков узнає дату Великодня за річ звичаю, а не доґми тому й та ріжниця в обчислюванню перетревала цілі століття.

Останніми роками появилися спроби визначування дати Великодня в много вузшому пасхальному крузі, як це є нині. Така зміна вправді не противилабися доґмам св. Церкви та з деяких зглядів моглаби бути користна для вірних, однак проти цеї заявляється старинна церковна традиція.

Після них співали арабські діти німецького сиротинця. Горі в вище положеній російській Гетсемані чути було німецькі співи. Потім співали громади ріжних релігій і націй, процесії прочан, членн християнських заведень і монастирів, церковні хори, школи та інші гурти. Францісканм говорили короткі проповіди. Так злучилися багато націй і віроісповідань на свято Великого Четверга в незвичайно гарній злагоді.

Велика Пятниця на Голгофті.

У Велику Пятницю правилася Служба Божа в церкві Божого Гробу. Потім почався хрестний хід містом „шляхом страждань". Над усе захоплююче й прямо переможне торжество відбулося вечером у соборі св. Гробу. А прикрашував це торжество ще й величній спів арабського церковного хору. Дім Божий був повний представників найріжніших релігій і націй. Усе тиснулося на Голгофту, так що вхід на сходи, що ведуть туди, мусіли вкінці замкнути. На Горі Кальварії зібралися численно християнки арабки, що падали доліниць перед вівтаром Страдаючої Богоматери, прикрашеної дорого золотом і сріблом і зі слізми в очах заносили перед неї благання й набожні мольби. — Також перед вівтарями „Прибиття на Хрест" і „Піднесення Христа" стояло на вкопішках багато европейських і східних вірних. Усе йшло на випередки в тихому чи в голосному почитанні святих місць на Голгофті. Бо тут саме пропамятне місце, де розпняли Ісуса Христа. Тут є місце, відкіля Мати Ісусова під хрестом повна душевного болю гляділа на Сина, що вмирав. Тут була Вона, на Голгофті! — Зворушлива була великопятнична процес я по цілій церкві Божого Гробу. На найважніших місцях ставали до молитви, співали й проповідували. Передусім на Голгофті. В часі процесії було сім проповідей у сімох ріжних мовах, у цьому теж по німецьки та арабськи. Процесія закінчилася набоженством біля св. Гробу.

У Велику Суботу було теж велике торжество з посвяченням огню, а на горі Сіон було посвячення великодного Агнця.

Торжество Воскресення.

Великдень! Великдень у Єрусалимі! Коло півночі почалося торжество, що було підготуванням до самого торжества воскресення. Коло 5. години рано наповнювалася церква Божого Гробу все більше й більше та вскорі настав такий здвиг, що аж тісно було. Багато росіян появилося з великанськими пальмовими гилями, бо в них була цвітна неділя. Вони йшли до грецької церкви, що міститься в нутрі собору св. Гробу.

Також і на майдані перед собором царило рухливе, ріжнобарвне великоднє життя. Араби продавали великоднє печиво й крашанки. Справжнє народнє свято. Християнські арабки зодяглися в найкращі святочні одяги й прикрасили голови принадно в чарівні наряди. Дуже мило виглядали молоді арабські дівчата, майже без виїмку не вичайно гарні й з неробленою, природною принадою, в величавих великодних одягах. На вулицях міста плив веселий великодний настрій, до чого причинялася чимало пишна, східня великодня погода й величні великодні дзвони.

У 6. год. рано почалося головне воскресне торжество біля Божого Гробу. Латинський патріярх Єрусалима, зодягнений у величавий одяг, з високою, лискучою мітрою на голові, з жезлом у руці йшов окружений численними священиками, повагом і достойно вуличкою поміж здвиг народа, щоб засісти на патріяршому престолі перед св. Гробом. Каплиця Божого Гробу здавалася мені ще пишніше освічена ніж доси. Процесією закінчено великодні торжества в Єрусалимі.

Павло Бухарц.

Українська Громадо!

По широких просторах Української Землі несеться гомін великодних дзвонів. „Христос Воскрес" — вітають себе сини України, де вони не жилиб: на многострадальній рідній землі — чи на чужині, на волі чи за тюремними кратами.

„Христос Воскрес" — лунає побідна пісня, як перед віками, коли Україна була провідною державою Сходу Европи. Сьогодня ця пісня промовляє до нас мовою обважнілою переживаннями великого Всенародного Зриву.

Для побіди всеукраїнської національної ідеї необхідні все нові кадри борців, вихованих в національному дусі. Їх підготовляє „Рідна Школа". Тому в святочних днях Воскресення памятаймо про справу виховання чергового покоління. Тому кожний Українець, кожна Українка, кожна українська установа в цих днях обовязково зложить традиційний дар на „писанку" для „Рідної Школи".

Головна Управа „Рідної Школи"

З церковних справ.

Відзначення й іменовання.

Як довідуємося, Св. Отець зволив ласкаво заіменувати Високопреподобного Отця Пралата Василя Пинила, Ректора Духовної Семинарії в Перемишлі Протонотарем Апостольським з правом уживання мітри.

Зноваж Високопреподобний Отець Володимир Гмитрасевич, Крилошанин Епископської Капітули і Парох катедральної церкви в Перемишлі зістав іменований Шамбеляном Його Святости.

Заборона хрестів.

Радянські часописи приносять оголошення большевицьких властей, що уживання хрестів на цвинтарях вже не відповідає вимогам теперішнього життя (?). В звязку з сим оголошенням заборонено всім різбярам, каменярам та артистам виконувати хрести.

Католицькі місії в Китаю.

В Китаю працює тепер около 20 місійних Чинів і Конґреґацій. Священиків є 3083, з того 1219 Китайців. Вірних 2,394.642. Місіонарі удержують шпиталі і приюти для старців і дітий, провадять школи. Французські ісусовці мають університет в Шанґгаю і висшу школу в Тієнтсіні, а німецькі і американські Бенедиктини отворили недавно католицький університет в Пекіні.

У місійній праці помагає священикам 645 монахів-братів і 3.748 монахиньсестер, (з яких 2.626 є китайської народности). У великих семинаріях є 762 питомців, а в малих 2.013. За один рік 3.083 священиків вислухало 7,130.235 сповідий, уділило 17.554.770 Св. Причастій, 27.594 Єлеопомазань, 19.092 католицьких вінчань. Тих, що приготовлюються до приняття католицької віри (катехуменів) є тепер 400. — (З відчиту в Римі одного французького настоятеля).

Зі Сенату.

Сенатькі наради.

Сенат мав на своїх нарадах полагодити дві справи, а саме, бюджетову провізорію та законопроект про інвестиції. В часі дискусії над першою справою забрав голос сен. Горбачевський (УНДО), і зложив правно-державну заяву, яку подаємо на другому місці. Сен. Шрайбер (Жид) заявив, що Жиди будуть голосувати за провізорією, хоча вони не бачать для себе ніяких змін на краще від травневого перевороту. Сен. Гасбах (Нім.): „Німецький Клюб голосуватиме за провізорією, однак хоче, щоби уряд перед предложенням повного бюджету вияснив своє становище до національних меншостей ясно й виразно. Клюб ППС заявив, що здержиться від голосування, а Визволене, що голосуватиме проти. Всетаки в голосуванню принято бюджетову провізорію без змін. Щодо законопроєкту про інвестиції, то сенат відкинув всі поправки сойму та приняв законопроєкт в такім виді, в якім вніс його уряд.

Заява українських сенаторів.

В часі дискусії над бюджетовою провізорією забрав, як ми вже згадували, слово сен. Горбачевський, який зложив таку заяву:

„Український Сенатський Клюб стоїть на становищі декларації, яку в соймі зложив голова цілого українського представництва. Тому, що політика уряду не змінилася й що уряд не рахується з потребами українського народу, та не виконує зобовязань, які сам переняв перед закордоном і в своїх законах і щодо переведення виборів і акту насильства в першім дни відкриття сойму, особливо обтяжують цей уряд, ми не можемо мати до нього довіря й будемо голосувати проти провізорії"...

Замах на директора Сабата.

Вівторок 3. ц. м. якісь невислідженi ще досі осібняки виконали замах на д-р. академічної гімназії Миколу Сабата. Поліційне слідство усталило такий перебіг замаху: Вівторок о год. 9. вечером задзвонив хтось до помешкання директора Сабата. Коли наймичка отворила двері — чотирох молодих замаскованих людей відштовхнувши її від дверий, насильно ввійшли до середини. На крик служниці збіглися домівники і на вид замаскованих напасників, з котрих кождий держав у руці револьвер, почали голосно кричати і через вікно кликати помочі. Напасники не приготовані видко на такий оборот справи збентежилися. На сходах стрінули заалярмованого криком терціяна Еліясевича. На вид його замаскована почали стріляти, при чому один стріл ранив терціяна в руку. Потім ніким вже не здержувані напасники вибігли на улицю та повтікали. Завізвана поліція почала слідство, котре одначе покищо не дало жадних результатів. В ночі ерештувала поліція кількох учнів академічної гімназії. — Де шукати винуватців і взагалі мотиву сього нечуваного бандитського нападу — важко на се питання нині відповісти. По всякій імовірности був це акт пімсти якихсь невідвічальних чинників. Годиться зазначити, що директор Микола Сабат — загально поважаний і заслужений для укр. шкільництва громадянин, тішиться великим довірям і симпатіями серед широких кругів громадянства. Багато праці, запалу та енергії вложив він м. ин. на полі укр. високого шкільництва, викладаючи з самопосвятою та серед дуже прикрих обставин на приватному укр. університеті у Львові. Все українське громадянство до глибини зворушене цим злочасним атентатом на нашого передового педагога та громадянина-патріота.

(Н. Зоря.)

Польща — Італія.

Варшавська преса доносить, що поль. міністр. закорд. справ Залескі виїхав негайно після лат. великодних свят до Риму, де відвідає Мусоліні. ого завдання є в першу чергу приєднати італійського диктатора для польської точки погляду в польсько-литовському спорі. Як відомо, Італія детепер всеціло підтримувала Вальдемараса на міжнародньому терені. З Залеським їде до Риму військовий довіренник Пілсудського полк. Бек. Говорять, що Пілсудскі хоче втягнути Італію до нового політичного бльоку держав: Польщі, Італії, Франції, Бельґії та Румунії. Зайве додавати, що вістка ця неправдоподібна, бо як з Францією, так і з Румунією Мусоліні не по дорозі, хочби з огляду на те, що Франція звязана з ворогом Італії Югославією, а заприязнена з Італією Мадяршина має претенсії до Румунії.

На всякий випадок — пише „Новий Час" — теперішня хвиля, як і сам склад польської делегації вказують, що візита Залеского з Мусоліні є одним з серіозніших посунень Пілсудского, якого дійсний зміст закритий, покищо тайною.

Протирадянський заговір.

З Москви доносять. що тамошні червоні диктатори сильно занепокоєні викриттям сепаратистичної комуністичної орґанізації на Вел. Україні. В звязку з останніми масовими арештами серед української інтеліґенції та цих комуністів, що стоять на ґрунті самостійности України, відбулося в Москві надзвичайне засідання Політ. Бюра партії, у якому взяв участь спеціяльно завізваний з Харкова голова Контрольної Комісії на Україні Затонський. З звіту Д. П. У. стверджено, що на Рад. Україні відкрито широко розгалужений заговір, якого метою цілковитий розрив з Москвою. До заговору належали також українські комуністи, та деякі полки черв. армії на Вел. Україні. Ті полки вислано негайно з України в глиб Рад. Росії, а на їхнє місце спроваджено сибірську дивізію та відділи кавалерії Будьонного, які вже станули залогою в Харкові та Київі. В звязку з цим заговором має уступити голова ради народних комісарів України Чубар.

Повстання на совітській Україні

Шеф ҐПУ. (Ґосударственнаво Політіческаво Управленія) на Україні Ґарін урядовим звітом повідомив центральний уряд, „що в численних українських округах появилися грізні диверзійні ватаги, заосмотрені в велику кількість оружя й воєнних припасів“.

Ватаги ці — повідомляє Ґарін — кермовані одною рукою довершили в останніх днях много оружних нападів на совітські уряди, державні склади збіжа та залізничі стації. В часі тих нападів вирізали дуже много комуністів та большевицьких урядників.

Виступи тих ватаг перемінилися спровола в зорґанізований повстанчий рух, який опанував округи: винницький, гайсинський, корсунський, черкаський, мелітопільський і инші. Червоні війська ведуть із повстанцями завзяті бої. „Але як повідомляє дальше Ґарін — боротьба з ними дуже тяжка, бо повстанців підпомагає все селянство України“.

З почином весни, Ґарін побоюється поширення повстанчого руху по всій Україні, тому зажадав висилки нових сильних відділів „випробованого війська“. На цю ціль призначено численні формації ЧАН-а (відділи чекістів особливійшого призначення), котрі вже прибувають на Україну.

Ґарін пояснює, що причиною вибуху повстання є: „ворохоблення сусідуючих зі совітами держав (дуже сумнівна річ, щоби хтось посторонний міг зворохобити весь край до повстання! Прим. Ред.) і невдоволення селян з останніх господарських розпоряджень (реквізиції збіжа!) совітського уряду. „Повстання це — каже Ґарін — має на меті викликати замішення й повалити робітничо-селянську владу“.

Не солодка українським селянам тая „селянська“ влада, коли вже доведені нею до краю піднімають оружне повстання проти неї.

Непорозуміння на Балканах.

З Білгороду повідомляють, що албанський уряд замкнув свої кордони зі сторони Югославії. Кілька осіб, які були заосмотрені в закордонні пашпорти й хотіли дістатися з Югославії до Альбанії, албанська сторожа завернула назад. У відповідь на цей крок Альбанії, югославянський уряд рішив теж виступити з подібними репресіями.

Білгородська преса виступає дуже гостро проти політики Альбанії супроти Югославії. Особливо останнє рішення албанського уряду про замкнення кордонів треба, на думку югославянської преси, вважати за ворожий прояв, який звичайно є віщуном збройного конфлікту. В кожному разі Югославія, на думку цеї-ж преси, має досить сили та енерґії, щоби боронити своїх прав.

Присилайте передплату!

Зі світа.

З дна моря.

По трьох місяцях удалося вкінці добути затоплену американську лодку, про яку писали ми в свойому часі. Виявилося, що не лиш 7 моряків замкнених у передній части, але ціла залога зложена з 40 людий схоронилася до щільно замкнених комор лодки, де щойно по довгих годинах страшних мук померли іззa браку воздуха.

Коли в Бостоні відчинено передню комору, знайдено в ній 7 трупів покритих жовтим намулом. Старшину, який давав ратуючим телеґрафічні знаки — знайдено з молотком, яким стукав до сталевих стін лодки.

В розбитій лодці не знайдено ніяких записок. Лиш у кишені одного трупа відкрито свисток, на якім було виписано червоним олівцем: „Тіло моє віддайте моїм родичам“.

Нещасним перед смертю доскулював ще й голод, так, що їли сиру бульбу. Всі нещасні впали жертвою твердого жовнярського обовязку. Преса американська дорікає свому урядови, що не доложив усіх старань, щоби ратувати нещасних моряків.

Бурі і повінь в Італії.

В Італії шаліла в останніх днях страшна буря. Наслідком сильних дощів виступили з берегів ріки. В провінції Брешчія повінь залила великий простір. Кілька місцевостий стоїть під водою. Пять тисяч людий остало без даху над головою. Також у полудневім Тиролю велике спустошення спричинили бурі та громи. Коло Палермо на повнім морі вратовано розбите човно, в якому знайдено троє ледви живих людий, підчас коли четверо иньших вмерло з голоду й утоми.

Катастрофи.

В Вашінгтоні, в Америці завалився великанський готель. З цілої будівлі остала купа румовища. З під нього добуто 6 тяжко ранених робітників. — В Гонг-Конг у Китаю на англійськім літаку вибух динаміт, наслідком чого згинуло трьох англійських летунів. — В Суеському заливі на Середземнім морі розбився французький торговельний корабель. Італійський воєнний корабель наткнув на потапаючий корабель і вратував його залогу. — В Ангорі, в Туреччині, наслідком недавного землетрусу завалилося 515 домів, 7 мечетів і 4 школи. — В Женеві, в Швайцарі, в однім горговельнім складі в часі гашення шаліючої в ньому пожежі, зачадилося 18 пожарників.

Голод у Китаю.

До Риму наспіли вістки від католицьких місіонарів, що в Китаю поширюється катастрофа голоду. Вістки ці потверджує донесення часописів з Пекіна. В округах, де лютувала горожанська війна голодує 4 міліони населення. Місіонарі з тих околиць вислали до Риму телеграму про небезпеку, бо до голоду причинилися ще великі виливи рік. ОО. Францісканы харчують 25 тисяч примираючих із голоду Китайців. Подібні грізні вісти доходять із місійних провінцій Гонан і Шілі. З Риму вислано вже значні грошеві підмоги.

На румунському вулькані

Останніми часами про Румунію все голосніше. Змагання двох могутніх таборів, — ліберелів та селянської партії звернуло вже увагу всього світу на ту державу циганів, де злодійство, хабарництво і безправя володіють всевладно по нинішний день.

Сталася помітна подія. До боротьби з теперішнім урядом, теперішньою системою в Румунії, виступила т. зв. селянська партія під проводом посла Маню.

Щоби зрозуміти причини цеї політичної боротьби в краю, слід пригадати собі таке:

До світової війни була Румунія маленькою 6 міліоновою державкою з кромішньо-темним селянином та тонесенькою верствою здеморалізованого в руках російської зверхности (1770 до 1856) урядництва. Румунія, одержав ши незалежність, стала і є по нинішний день мініатюрною царською Росією, з тою тільки ріжницею, що в б. Росії було що красти, а в Румунії нема.

З побідою Антанти в 1918 р й для Румунії виринула нагода поживитися. Вона кинулася на ніким не боронені тоді Бесарабію, Буковину та Семигород. Територія Румунії зросла цим робом майже до 300.000 км. кв. та до 17 міліонів населення.

З ментом росту Румунії прийшло однак і до сильніших внутрішних терть в державі. Румуни з Семигороду та Буковини, привикши жити до війни серед нормальних, упорядкованих державних обставин, не могли ніяк призвичаїтися до нечуваних адміністраційних та політичних методів своїх собратів зі старої Румунії. Вони бачили і бачать державну руїну перед дверима, нужденний стан армії, всевладу дефензиви та безконечне використовування селянина. Семигород став країною, звідки вийшов перший протест, де згуртувалася перша опозиція. Селянська партія має саме найбільшу опору та підтримку в країнах, що прийшли до Румунії після 1918 р.

Ті нові люде виховані серед ин. обставин, забирають тепер голос. Хочуть рятувати Румунію, при чому звязуються з б. насл. престолу Карлом, якого ліберали прогнали з краю, бо бачили в ньому свого ворога реформатора, що шукав в Румунії нових людей і віднови громадянської моралі.

Останніми часами селянська партія збойкотувала парламент. Не хоче прикладати руки до дальшого розкладу державної системи. Провідники цієї партії влаштовують по селах всеєї держави віча, орґанізують протести проти ліберального уряду Братіяну, що рядить при допомозі поліції та війська.

Безумовно, така політика селянської партії сильно занепокоїла уряд. На репресії, так радо примінювані, нині вже пізно. Сторонництво посла Маню вже надто сильне, щоби можна було приборкати поліцією та військом. Такі середники моглиб тільки прискорити вибух, до якого безумовно прийде. Румунське село вже достаточно зворохоблене та підміноване.

Проте шукається в Букарешті ла-

гіднійших способів. Братіяну і рада реґенційна переговорюють з Маню, торгуються за уступки, а навіть за міністерські портфелі. Але Маню неуступчивий. Йде гра на надто велику ставку, гра за владу... за реформу Румунії.

Тому в цілій Румунії настрій тривожний. Верхи нервуються, село мовчить. В тій мовчанці щось занепокоюче.

Маню покищо чекає й ні словечком не відкриває своїх ширших плянів. Одиноке його коректне домагання — це допущення до влади та реформи. Реформи після його проєкту.

(За Новим Часом.)

Важне для господарів.

Відкриття Бюра аґрарних операцій при Товаристві „Сільський Господар" у Львові.

Згідно з опінією Секції аґрарних операцій при Товаристві „Сільський Господар", якої членами є всі інжініри Українці, які займаються сільсько-господарською інжінірією, приступило Товариство до отворення бюра аґрарних операцій, доручаючи його провід авторизованому інжінірови-меліорантови та інжінірови землемірови Гр. Герасимовичеви.

Бюро буде переводити всі праці, що входять в обсяг меліорації, комасації і парцеляції та помірів.

Бюро може переводити на замовлення також всі помірові роботи та виконувати праці, що входять в обсяг сільсько-господарського будівництва.

Наше селянство повинно скористати масово з послуг, які даром, або за дуже дешеву ціну може дати йому це бюро аґрарних операцій. Праці переводиться тільки для членів „Сільського Господаря", а це членство вимагає тільки мінімальної вкладки 1 зол. на рік.

Бюро дає також всі інформації з обсягу всіх сільсько-господарських інжінірних справ даром. Всі праці треба зголошувати в Товаристві „Сільський Господар", Львів, вул. Зиморовича ч. 20.

Перший Зїзд голов Філій „Сільського Господаря" і аґрономів у Львові.

В Зїзді, що відбувся 30. березня ц. р. взяло участь 71 учасників.

Зїзд приняв одноголосно між иншими такі постанови:

Зїзд одобрює напрямні праці Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар" його Філій і Кружків на полі заступництва інтересів українського рільництва, на полі культурно-освітнім і на полі технічного двигання сільсько-господарської культури у всіх її галузях.

Признає доцільним метод праці опертий на самодопомогу згуртова ого в Товаристві українського рільника.

Признає потребу передання всіх агро- і зоотехнічних акцій, ведених теперь в краю ріжними організаціями в руки Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар" у Львові, як кермуючого центру.

Взиває всіх українських рільників до як найповнійшого обєднання в Кр. Тов. госп. „Сільський Господар", до оживлення діяльности всіх Філій і Кружків „С. Г.", щоби благородним зусилям власної організації недопускати до штучного насаджування серед українських рільників чужих „Звйонзків Заводових", які мірять не тільки в головну кооперацію українського рільника, але й в українську Кооперативну організацію, поставлену власними силами народу.

Зїзд одобрює проєкт відбуття Тижня і відсвяткування Свята „Сільського Господаря" щорічно по всьому краю, цего року в часі від 13–19 травня, назначуючи одночасно день 15 трав я днем свята „С. Г.".

Марійське свято в Городку Ягайл.

(о. С. К.) Марійські дружини української молоді у Городку Ягайл. влаштували з кінцем минулого року з нагоди їх канонічного оснування Марійське Свято з таким порядком:

Рано о 9 год. у церкві Благовіщення Пр. Б. Служба Божа, приняття в члени і Марійська присяга членів. Вечером о 5 год. у салі Товариства „Поміч" Святочна Академія, яка оставила у присутних вельми миле враження.

Академію отворив прегарним словом, знаний зі своєї красномовности, о. д-р Ігн. Цегельський. Серце росло, коли по сім вступнім слові виступила на сцену така скількість молоді в хоровій продукції. Відчит „Марій-

---

А. БЕЙ.

Мученицьке Мехіко.

ВСТУП.

І в наших і в чужих щирокатолицьких часописах пишеться тепер часто про переслідування, про терпіння й муки католиків в Мехіку, республиці в Північній Америці, що лежить на південь від Зєдинених Держав Півн. Америки.

Та дивне диво! На наших очах явно й прилюдно ллється струями мученицька кров. У наших часах сповняються на Церкві й її вірних такі страшні злочини, що можуть уповні рівнятися з переслідуваннями перших християн за римських цісарів Нерона чи Діоклетіяна... а світ мовчить, мовчить мов набрав води в рот. Мовчить цей світ, що вміє обурюватися кожніським видуманим, чи дійсним виступом проти людства й культури, що так уміє розбуджувати думку загалу проти всіх надужить.

Цілі сторінки часописів усіх напрямків переповнені відомостями про важні й неважні політичні питання, ріжними кримінальними відомостями, про найновіщі моди, про всяку всячину — та про цю неповинну кров, що ллється в обороні найсвятіших ідеалів мовчать скрізь. Мовчать про ці чудово гарні змагання всего давленого й мученого народу з перемогою безбожних тиранів, мовчать про рани й здобутки Христової Церкви. Ба, не тільки мовчать. Багато, багато йде в світ часописів і книжок, що в них стараються лихі люде зумисне ввести в блуд несвідомий загал читачів. Вони голосять про Мехіко найяркішу неправду та ще й похвалюють цю горстку злочинців, що є пятном новітньої цивілізації й кожнє благороднє серце повинно відвертатися від них із огидою.

Чиж ця мовчанка, або й підпомога мехіканським тиранам і злочинцям вийшла собі так сама з себе?

Хіба тільки мала дитина моглаб думати таке!

Цею мовчанкою й цею сійбою неправдивих вістей кермує одна рука, ця сама тиха рука, що нещодавно прикрасила навіть почесною відзнакою грудь президента Мехіко Каллеса, головного ката мехіканських католиків. Це зівсім ясне, що над цим, щоб перед світом закрити страшні події в Мехіку працює згідна в усіх краях масонерія. Масонерія це ця могутність радикальної, зорганізованої безбожности, безвіря, що під скритим жидівським проводом і за помічю жидівського золота веде війну з Царством Божим. Ця сама масонерія править часописами всего світа, вона надає напрям, так як уважає відповідним, думці загалу, вона звертає сюди, чи туди, як її треба, уми й серця людей.

І наші українські часописи, навіть не комуністичні, соціялістичні та радикальні, але й національні тупцюють за масонами. Деякі з цих останніх може й не свідомо. І виходить на таке, що крім щирокатолицьких часописів, усе мовчить у цій оправі. І наш загал, що не читає щирокатолицьких часописів, не знає майже нішо, або знає неправдиві вісти про мехіканські переслідування. І саме тому в нас так мало співчуття цим мученим за віру братям нашим у Христі. Загал нашого народу майже зівсім не знає цих прегарних карт історії Церкви й не користає з цего величного виду, що його Всевишній ставить нам у цій хвилині перед очі. І так не користаємо ми з цеї поважної науки, що його дає нам сучасна історія.

Щоб цій великій недостачі бодай у части зарадити цему, зібрав я тут що найважніше з цих переслідувань. Не подаю вченої історії, не розбираю всего цего по вченому, тільки подаю горстку найпевніших, сотками свідоцтв стверджених фактів. Ці факти кидають ясне світло на теперішню історію Мехіка.

Що на перше місце висувається один тільки священик, що щойно недавно одержав мученицьку пальму — то це тому, що мученицька смерть о. Михайла Августина. Про Т. І. може найглибше потрясла серцями католиків його рідної країни й найголосніше та найбільш пророчисто виявляє сектарське варварство гонителів.

Читайтеж ці листки й старайтеся ширити їх серед ваших приятелів і знайомих. Най це ясне проміння світла, що бє в цій хвилині з мехіканської Церкви, розяснить і наше таки доволі нахмарене життя й розбудить нас із одного боку до святої радости й гордощів із геройства наших братів по вірі, з другогож боку додасть нам завзяття до наслідування їх предивної мужности.

(Дальше буде.)

ський культ на українських землях“, опрацьований вичерпуючо, виголошено вміло і з життям. Гарні та палкі були деклямації. А вжеж найбільше припав до вподоби чудовий вірш відомого нашого поета о. Івана Заверухи: „Поклін Непорочно Зачатій“. Сю деклямацію, виголошену з патосом, принято з великим одушевленням. Марійські хори завдяки мозольному трудови та великій посвяті п. О. Цегельської випали знаменито. Їх точне виконання було нагороджене бурливими оплесками громадян. Милою несподіванкою був живий образ „Містерія свят Андріївської ночи“, який виконано удатно. Взагалі уся програма була так добірна, що не полишила нiщо до бажання. Наприкінці сего свята був інтересний реферат о. презеса Маркевича Ч. С. В. В. „Про розвій Марійських дружин від найдавніших часів аж по нині“; тим своїм рефератом достойний гість справді зумів одушевити численно зібрану вибагливу публику, яка залишила салю з дійсним вдоволенням під симпатичним враженням вдатної святочної Академії.

Міський воробець і селюх.

(Байка).

Міський воробець стрінув сільського і каже йому: „Переселися до нас, до міста. Тут культура! Навіть великі пани кидають мені на вулиці булку, а маґістрат розставляє по городах столи з їдою. Що не казати, а злюща, сварлива сидуха під радницею тішиться, як я з її мішатка хватну круп, а відтак на другім боці її стола покуштаю ще й масла. Кажу тобі, в місті рай для воробця-емігранта!“

„Я на селі, — відповів йому земляк, — їм цілу гречку з „вітамінами“, а не краківську, оббиту в жидівських млинках. Ґаздині: Нікифориха, Іваниха і Семениха роблять масло для себе, своїх мужів і дітий, а тільки як вони його не зїдять до посту, або воно зґіркне, тоді продають в місті на ринку, де додають до нього кунеролю або смальцю з американських малп. Тобі і міщанам воно в смак! Я волію український сонішник, який хитрий Никифор понасаджував на селі навіть попід плотами на олій для себе. Як наїмся того сонішнику то чую, що мені розпирає груди і горло. А як крикну „цюррр“, то аж індики в дворі далеко за селом забелкотять як несамовиті.

В місті бував я. В літі, як усім птахам добре, сиплють милосерні пани окрушинки з карманів. В зимі, то померзлі пани тільки й про себе думають, кармани мають порожні і біжуть під печ“.

Міщух-воробець хотів щось говорити, але селюх відрізав йому: „Скажи но, хто тобі вирвав хвіст? Мені стидно з тобою розмовляти“.

Саме тоді заскреготала сорока на недалекій тополі. Міський воробець відлетів хвилястим летом і непопращавшися, бо злякався щоби сорока не підглянула і не обмовила його перед усіма пірнатими сотворіннями, що він, емігрант з села, пристав до міста, в якім стратив навіть свій рідний хвіст...

о. Др Йосиф Застирець.

Смішне.

Добре вияснив.

Питається Гриць в Івана:
„Скажіть мені, свату,
Що це таке комуністи,
Бо шлють і шлють в хату
Свої шмати, чи ґазети
Тай я їх читаю,
Але знати, чого хочуть
З їх писань не знаю.
А ви, свату, були в світі,
Бачили багато,
То ніхто так не вияснить,
Як ви мені, свату!“
А Іван на це: „Цеж ясне,
Вони кажуть знай
Кому ніс ти, тому ніс ти,
А мені давай!“
То ніби до селянина
Вони повідають:
„Що твоє, то і моє є!“
А своє ховають.
Що награблять в селянина,
Міняють на гроші
Й мають в банках заграничних
Вже суми хороші“.

Само собою не Руданський.

На торзі.

— Кілько коштує літра молока?
— Сорок сотиків.
— Це за дорого, вистане трийцять.
— Добре, зараз зроблю вам літру молока за 30 сотиків.

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ. 3

Гетьман Богданко

Історичне оповідання.

Увійшли в кімнату, де лежало тіло покійної княгині-матері на маєстаті.

Лежала вся в цвітах. По краях горіли великі воскові свічки.

Люде входили й відходили. Хто ввійшов припадав на вколішки, молився, за душу покійної.

Шепотом неслася молитва кругом, щира, сердечня.

Добра була старша княгиня пані, дай, Господи, впокій душі її, дай їй царство небесне...

Дяк читав псалтирю...

І князь Богдан припав на вколішки, спер голову на катафальок у ногах покійної й молився тихо.

Довго молився...

Небаром надійшов священик о. Єроним із дяконом.

Князь підвівся й підійшов до панотця, дякував йому, що в його неприяві зайнявся похоронами цих, що впали в обороні замку й приготуванням до похоронів княгині-матері. Дякував і всім людям, що заходились біля уставлення катафальку та прикрашення його.

А панотець Єроним потішав князя:

— Княже! Не ялося нарікати, не слід попадати в роспач, бо недостижимі шляхи Божі. Ніхто не знає Божих намірів! Хто знає до чого тебе Господь всевідущий готовить, княже, цим допустом важким на тебе. Тому хай діється воля Його свята, все треба приймати від Нього.

Ударило це князя. Це вже з других уст чує він отсі слова: „Хто знає до чого тебе Господь всевідущий готовить“...

І відповів князь панотцеві Єронимові:

— Я не нарікаю на Бога! Докоряю тільки собі самому що я так довго барився що не поспішив їм, на оборону.

— Княже ласкавий — каже на це панотець Єроним — і тут не твоя вина. Не мігжеж ти знати про напад татар. Скрізь було спокійно — нізвідки не було знаку що йдуть татари...

— Правда твоя, отче! Як бачу вони дуже обережно йшли. Видно залежало комусь на цему, щоб несподівано напасти на мій двір і тому не давав навіть татарам змоги на грабунки.

— Так ласкавий княже, і я так думаю. Цей, хто влаштував напад на твій замок, мусив мати шпигунів, які донесли йому, що тебе княже, нема дома й він використав цю хвилю.

— Так воно без сумніву було, не інакше! — притакнув князь — Я й здогадуюся, хто це зробив. Це мій соперник Пшерембський!

— Це можливе, княже! Говорили люде вже давно, що він подався в Туреччину й там побусурменився. — Завважав панотець.

— Це не тільки можливе, я певний цього — відповів князь. Оленка подала йому гарбуза, як він сватав її й він загрозив їй за це. А по нашому вінчанні, в церкві грозив і мені. Та я нiщо не робив собі з цього. Потім він пропав і я забув про його погрози. Та він не забув, додержав слова. Але я найду його, відібю її в нього, визволю з його лабет її, Оленку мою — говорив князь наче до себе самого, а останні слова вимовляв поваговм, слово за словом, немов присягу складав.

А потім закінчив голосно:

— Завтра з полудня похорони моеї неньки, панотче! А по похоронах я готовлюся в похід, у погоню за потурнаком Пшерембським.

Цілу ніч князь не спав, зорив біля покійної матері.

На другий день рано був парастас, а з полудня похорони. Позїздилися на похорони сусіди всі, а родина навіть із дальших околиць...

Панотець Єроним на власну руку порозсилав був ґінців заздалегідь скрізь, де треба було. Тож похорони вийшли величаво. Усі священики, що були в княжих добрах станули до похоронів.

НОВИНКИ.

Бунт вязнів. В Полоцьку, в тамошній тюрмі вибух бунт вязнів, який тревав кілька годин. Щойно поліція наложеними на кріси багнетами та огнева сторожа струями холодної води втишили збунтованих вязнів.

Великий влом. В Ходорові вломилися незвісні злодії до мешкання купця Авраама Ріша й забрали йому тисячу долярів та 11 тисяч золотих. Злодії дісталися до мешкання через витяту в вікні шибу. В кімнаті, з якої забрали гроші, в часі крадежі спав Ріш враз зі жінкою й нічого не чув.

Крівавий злочин. В Гуті бересьскій, пов. Добромиль Иосиф Гнат побив тяжко свою жінку Розалію й кинув її до керниці, де вона втопилася. Гнот арештований признався до вини.

Напад опришків. В Березівцях пов. Рогатин чотирох уоружених в карабіни опришків вдерлося на грабунок до коршми Бергштайна та стали стріляти. Одна куля ранила тяжко сина коршмаря. Стріли зачув переходячий поліцай і наблизився до коршми. Опришки побачивши це, стали стріляти з вікон і тяжко ранили його. Скориставши з цего опришки втекли.

Поручник злодій. В Бидгощі, в Польщі, арештовано поручника 15. полку арт. пол. Вержинського, який забравши державні гроші в сумі 200 тисяч золотих програв їх в карти в купелевім місці Сопотах. Перед арештованням хотів він поповнити самовбийство, але в послідній хвилі, як каже, бракло йому відваги.

Боротьба з бандитами. В Варшаві звела поліція завзяту боротьбу з двома опришками, які перед арештованням боронилися револьверами. В часі боротьби застрілили одного поліцая. Поліції забракло набоїв, з чого скористали опришки і втекли.

Нелюдяна мати. У Львові, на Високім замку 20 літня Марія Чернецька хотіла живцем закопати свого півтора річного синка. Коли дитина боронилася, нелюдяна мати стала бити її куснем заліза по голові. Прохожі видерли нещасну дитину з її рук та пів мертву віднесли до шпитиля.

Фалшивий інвалід. У Львові арештовано Казимира Речиського, який підшився під назвиско помершого на війні Кубіка „виробив" собі інвалідську платню, відчинив інвалідську будку з тютюном, заняв посаду, яку перед війною мав помериий Кубік, та ще й забрав собі Кубікову жінку Кароліну, яка помагала йому у всіх тих зловживаннях.

Велика пожежа. В часі латинських свят в Кракові згорів до тла театр „Багателя", з якою по кількагодинній пожежі остали лиш нагі стіни. Шкода виносить пів мiліона золотих.

Неабиякі „свята". В часі латинського Великодня в самім Львові й на його передмістях львівське ратункове поготівля більше як сто разів їздило заосмотрювати ріжних порізаних ножами й постріляних револьверами та тяжко побитих „гостий зі святочних прийомів". Ось як худобіють люди, коли дірвуться горівки.

Смерть під самоходом. У Львові, в латинську великодну неділю переїхав самохід Розалію Готфрідову, жінку приватного урядника, яка перевезена до шпиталя в пару годин опісля вмерла.

Під колесами поїзду. Під Станиславовом поспішний поізд наїхав на переходячого залізничим шляхом начальника стації Кінберга, який згинув на місці.

Будівельна катастрофа. В Бялостоку завалилася серед ночі стіна двоповерхового дому. На щастя обійшлося без жертв у людях. Без даху над головою остало 14 родин.

Вломи і крадіжи. В Калуші обрабували незвісні вломники склеп „Кулка" рільничого, Української Торговельної Спілки та склепу з тютюном. В двох перших випадках забрали з розбитих кас великі суми готівкою.

Напад на весілля. До хати Антона Камінського при ул. Клепарівській у Львові, де відбувалося в часі польських свят весілля, намагалося вдерти крізь вікно кількох непрошених гостий. На це надійшов поліцай та став їх розганяти. Це неподобалося авантюристам і вони кинулися на нього та стали його бити. Поліцай у власній обороні став стріляти й ранив Івана Енгля й Адольфа Вайзера, яких відвезено до шпиталя.

Добрий муж. Войтіх Ґерляшинський, що живе за личаківською рогачкою у Львові, побив тяжко свою жінку, по чім приніс з стриху набитий карабін та став грозити, що забє її та дітий. Жінка наробила крику і втекла, а доброго мужа передержала поліція.

Свята в Варшаві. В Варшаві наслідком великодної стрілянини зістало ранених 11 осіб, а 2 забитих. Стріляли там не як будь, бо аж ґранатами, петардами та револьверами. Не обійшлося без бійок. Ратункове поготівля та поліція мали дуже много роботи. Також підпиті шофери порозбивали самоходами много прохожих. Від їх шаленої їзди згинуло дві особи, а много віднесло рани.

Князь не жалував грошей, справив величаві поминки й багато гроша роздав між убогих.

Зараз по похоронах став приготовлятися до походу, чи радше до погоні за татарським загоном, що пігнав у ясир його Оленку.

І пішли заклики по добрах княжих тай поза ними:

— Гей, кому дорога віра християнська, хто має в бісурменській неволі батька, неньку, брата, сестру, нехай шаблю та списy тай мушкет хапає й із князем Богданком Ружинським у похід на бісурмен рушає. А обіцяє князь Богданко: що хто піде, той на княжих землях у слободах вільним козаком до кінця життя жити буде. А хто зі славою верне чи ранений, то й він і його потомки по віки вічні вільними будуть, а хто в поході згине, то його родина волю дістане...

Осьтак закликали княжі закличники всіх охочих на бої з бісурменами. І спішили під стяги князя ружинського й кріпаки, щоб волю собі так дістати й вольні щоб слави добути. Із усіх усюдів збігалися завзятці.

Вписував їх у реєстри молодий сотник князя Ружинського Шах. Та князь не ждав, аж збереться більше війська, а з цим, що стояло готове по його замках рушив зараз третього дня в погоню за татарами:

— Ти сотнику, як збереш війська доволі рушай у слід за мною а не здогониш мене їди з військом за пороги на Січ, там дожидайся мене. Я їду в погоню за татарами. Не хочеться мені вірити, щоб татари та вертали без добичі з України. А з добичею та ще й із ясиром вони не скорі — дожену ще їх.

Як той вихор буйний гнав князь Богданко на чолі невеличкої, та хороброї дружини. Спершу не було познак татарських грабунків. Видно татари таки боялися погоні й не спинювалися для грабунку. Однак люде вказували, кудою гнали татари. Та де дальше, все більше й більше було попалених осель і цілих сіл. Тут уже видно чулися безпечні перед погонею й не видержали, щоб не пограбувати та ясиру не набрати.

— Дожену вас дожену — говорив князь Богданко до себе — Визволю з ваших лабет мою любу Оленочку!

І гнав мов вихор. А за ним неслися благання й мольби до Бога людей, що потерпіли від татар, утратили найближчих своїх. Багато дужих юнаків приставало до княжої дружини й відділ князя Богданка, йому на радість та втіху зростав усе більше й більше...

Їхали степом. Здовж і здовж була буйна трава витоптана, а на татарських попасах випасена зівсім. Із далека вже було видно, як місцями кружали гурми воронів. Певний знак, що там татари покинули добитого бранця чи бранку, що з виснаження, з безсилля немогли вже йти. І справді, як доїздили до цих місць, то ворони зривалися в гору, а край дороги лежали останки нещасного добитого бранця, що його не доїли ще вовки сіроманці та чорні ворони.

Із віддалі побачили дим, що курився мов із димаря. Подалися туди. Приїхали над сам яр. Це з яру з гущавника нісся дим. Князь післав туди двох людей на розвіди.

Небаром вернули оба з сивобородим старцем у чернечій рясі.

Чернець низко поклонився князеві.

— Хто ти будеш, черче?

— Я слуга божий, чернець Мисаїл! За свої й чужі гріхи покутую тут на відлюдді вже двацять кілька літ — сказав чернець.

— Давно переходили тудою татари? — спитав князь у черця.

— Ні, княже, вчера ранком.

— Відділ татар був невеликий та ясир великий гнали.

— Скажи мені, слуго Божий, хто проводив відділом. Чи не проводив цим відділом стрункий, худощавий мужчина не татарського ні турецького вигляду й чи не віз він із собою молодої бранки.

(Дальше буде).

До Інвалідів У. Г. А.

Всіх Інвалідів Української Галицької Армії повідомляємо отсим, що тільки до кінця місяця травня (мая) ц. р. ще можуть зареєструватися в нашім Товаристві в цїли одержування ренти, протез і ин. Пізніших зголошень узглядню ваги не будемо.

Гол. Рада Українського Краєвого Товариства Опіки над Інвалідами.

До Інвалідів Світової війни.

Інваліди Українці був. австрійської та російської армії, що живуть під Польщею та з якоїнебудь причини не дістають державної ренти, повинні у власному інтересі негайно повідомити про це „Українське краєве Товвриство опіки над інвалідами“, Львів, вул. Руська Ч. 3, II. Належить точно подати: імя і на звисько, свою адресу, в якій армії та коли став інвалідом, який відсоток інвалідства мав перед 1. XI. 1918 р., чи був перед польсько-лікарською комісією та чому не одержує ренти. Зібраний матеріял передамо Українській Парляментарній Репрезентації в ціли пороблення заходів о виплату ренти. Памятайте, що тисячі наших інвалідів не одержує державних рент завдяки незорганізованости. Байдужністю шкодите не тільки собі, але й соткам товаришів-інвалідів. Військово-інвалідських документів нам не посилайте.

Українське Краєве Товариство Опіки Над Інвалідами у Львові, вул. Руська ч. 3, II. поверх.

Жертви

на Місійний Інститут в Бучачі.

Дальше зложили: зі Заліся: Марія Катариньчук, зі Заставець: Палагна Ящик, зі Соколова, Іван Волощук, по 1 зл. з Бучача: П. Софія Ілевич, Ольга Стефанович, з Переволоки: Анна Кулик, Ірена Катрій, ПараньКа Бобик, по 2 зл., з Бучача Юлія Свинарчин 2.40 зл., Михаліна Рогатинська 5 зл., Анна Ґоц, 15 зл., з Переволоки: Михайло Кошик 5 зл., зі Заліщик: Петро Павлюковський 5 зл., зі Забіря: Іван Федик 55 ґр., з Чорткова: Методий Криворучка, Ольга Криворучка, Надія Юрчинська, зі Львова: Евгенія Пастух, з Гінковец: Пелагія Семчишин, Катарина Відземок, зі Слонська: Теодор Маланяк, з Печеніжина: Федір Вдонаренко, з Антонівки: Параска Дудій, зі Здзелська: Ольга Яремкевич, з Воловина: Настя Запісоцька, Василь Бойко, Настя Квасниця, з Яксманиць: Никола Шаґала, зі Соколова: Р. і С. Сивуляки, з Худиковець: Дмитро Волошин, з Воловина: Анна Лабай, Іван Тхір, Марія Запісоцька, Марія Гук, зі Самбора: Катерина Несторович, з Підлужа: Марія Іванишин, з Половець: Текля Данькович, з Осовець: Гринько Кулина зі Скоморох: Олекса, Марія і Сташка Миколаїв, з Фельштина: Анна Онуфрий, Володимир і Лідія Паїки, Марія і Ірена Менцінська, Михаїл Гесвич, Евфрозина Бортник, Лукія Свидзінська, Марія Вотова, Юстина і Марія Карпінець, Анна Варшова, з Підгородища: Пелагія Зуб, Анна Стефаник, Юстина Курнявка, Анна Ґулевата, Катерина Дзяна, Теодор Міма, Михайло Леґіндзєвич, Іван Конвальський, Іван Войтович, Олекса Баран, Теодор Ґула, з Дорогічівки: Анастазія Мацібрська, з Переволоки: Евдокія Кернична, з Яструбич: Марія Притулка, Настя Андрущак, Палазя і Христина Андрущак, Кася Гук, Ксенька Тхір, Анна Філєвич по 50 ґр. З Бучача: Павліна Гербут, зі Скоморох: Павло і Ядвіґа Снятинські по 75 ґр., Настя Гапчин, з Воловина 1 зл, з Підгородища: Настя Панчиняк 40 ґр., з Підлужа: Настя Бурачок 25 ґр., зі Скоморох: Михаїл Миколаїв, Йосиф Кравець: з Ястрибич: Проська Слука, з Лискова: Наталка Фалінська, Олекса Федорович, з Чорткова: Володимир Дідур, Михаїл Ковальчук, Володимир Качор по 20 ґр., з Лискова: Василь Романик, Петро Ямнич, Романик Василь, по 15 ґр., з Лискова: Олекса Федорович, 20 ґр., з Лискова: Олекса Черепуля, Маруня Ямнич, Катерина Романик, Настазія Кулак, Дмитро Ямнич, Маґда Романик, Петро Ямнич, Василь Васькович, Марися Слюзар, Василь Рібун, Явдоха Рібун, Стась Шимків, Текля Бойко, Олекса Черепуля, Марія Ямнич, Катерина Романик, Настя Кулак, Дмитро Ямнич, Маґда Романик, Василь Васькович, Марця Слюзар, Лесь Ґретчин, Марися Мудра, Ірина Ґудзовата, Ірина Шевчук, Олена Барнась, Софрон Яґуньчак, Юрко Романик, Ганнуся Шишків, Николай Бабій, з Чорткова: Стефанія Сніжок, Омелян Кинашевич, Роман Оробець, Наталія Брилинська по 10 ґр., зі Стрия: Марія Барнич 10.50 зл., з Кошилівки: Софія Любянецька, з Мишина: О. Александер Верґановський, зі Станькової: Рузя Сітарська, з Телевчиць, Іван Демчук по 2 зл., з Ляшок гор.: Настя Макогон 1 зл., з Ляшок: Іван Баран 2 зл., з Озерян: Емілія Татарнюк 1 зл., з Воловогo: Теодор Захарків 3 зл., з Вербіжа: Марія Гарасимак, Анна Стасюк, Ксенька Перекітка, Анна Петрущак, Юстина Дранка, з Лукавця: Юрко Кухтяк, з Тлустенького: Йосифа Керницька по 1 зл., з Бібрки: О. Ігнатій Слободян, з Полюхова: Ксенька Зварич, зі Зеленої: Іван і Софія Свищуки по 2 зл., ,зі Зборова: Пелагія Бараньчук, зі Жидачова: Теодор Сцюрко по 3 зл., з Лискова: Влодзьо Кассараба 2.80 зл., Олекса Федорович, Олекса Черепуля, Василь Романик, Маруня Ямнич, Катарина Романик, Настя Кулак, Дмитро Ямнич, Маґда Романик, Петро Ямнич,

ОПОВІСТКИ.

ПОДЯКА.

Нисше підписаний Комітет і Громада села Цецова, Зборів пов., складають сердечну і щиру подяку майстрови **Гавриїлу Музиці** з Поморян за гарну і солідну будову церкви в нашому селі. Поручаємо всім Комітетам і Громадам брати до будови тільки згаданого майстра, що під оглядом тверезости, ощадности, працьовитости і чесности заслугує на повне довіря. Найтрудніші будови виконує після найновійших технічних плянів.

Цецова, дня 16. січня 1928.

За уряд громадський: Тимко Наконечний, нач. гром., Петро Вівчаровський.

Від гр.-кат. ур. парох. в Озерянці: о. А. Задорожний.

Відповідальний редактор: Антін Лотоцький З друкарні Вид. Сп. „Діло“, Львів, Ринок 10.